

Besluit **Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor of Arts in de godgeleerdheid en de godsdienstwetenschappen (academisch gerichte bachelor) van de Evangelische Theologische Faculteit**

datum	Samenvattende bevindingen en overwegingen
9 april 2015	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.
onderwerp	
Accreditatiebesluit (003659)	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i>
bijlagen	De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als goed.
4	

De Evangelische Theologische Faculteit te Leuven (ETF) bekent zich tot het protestantisme, met bijzondere aandacht voor de evangelische variant. De opleiding staat voor klassieke theologische kennis en inzicht, protestants van origine maar oecumenisch open, en een nadruk op bijbelwetenschappen. De ETF is uniek in die zin, dat ze niet rechtstreeks verbonden is aan een bepaalde kerk. Het is de enige protestantse opleiding in de Benelux die de evangelische traditie zo sterk benadrukt en in zulke mate aansluiting zoekt bij stromingen in het Angelsaksische taalgebied. Tegelijk waardeert de commissie hoe deze identiteit gecombineerd wordt met een heel open blik naar buiten: vanuit haar christelijk standpunt wil de ETF actief de dialoog aangaan met andere kerken en godsdiensten.

De bacheloropleiding heeft een overwegend Nederlands studentenpubliek, met een kleiner aandeel Vlamingen. Nederlandse studenten komen vaak speciaal naar de ETF omdat ze dit profiel in eigen land niet voldoende terugvinden.

De opleiding kent drie afstudeerrichtingen: Bijbel & Theologie, Kerk & Pastoraat, Godsdienst & Onderwijs. De doelstellingen zijn onderverdeeld in een reeks 'niveaudecriptoren', 'algemene opleidingsdoelen' en 'opleidingsdoelen gebonden aan afstudeerrichtingen'. De commissie vindt de eindkwalificaties en competenties duidelijk beschreven, in lijn met Vlaamse richtlijnen (Vlaamse kwalificatieraamwerk) en met het domeinspecifieke leerresultatenkader. De doelstellingen sluiten aan op internationale eisen en op het beoogde beroepenveld.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces
De commissie beoordeelt het onderwijsproces als goed.

Het bachelorprogramma omvat 180 studiepunten en is Nederlandstalig. Het eerste jaar is oriënterend en inleidend van aard, en voor iedereen gemeenschappelijk. Aan het einde van

Pagina 2 van 9 de eerste bachelor kiest de student voor één van drie afstudeerrichtingen: Bijbel & Theologie, Kerk & Pastoraat, Godsdienst & Onderwijs.

Het tweede en derde jaar van de bachelor beogen verdieping en toespitsing op de afstudeerrichting. In het derde bachelorjaar kunnen studenten praktijkervaring opdoen tijdens een verplichte stage. De stage leert studenten functioneren in een organisatie of kerk. Ze kunnen zelf hun stageplek kiezen. Een meerderheid van de studenten staat achter deze stage: het biedt een interessante kijk in de praktijk en vormt niet zelden een goede oriëntatie voor de richting waarin de studie zal verdergaan. De commissie is van mening dat de academische component van de stage sterker aangezet mag worden. De commissie vraagt een expliciete terugkoppeling van de stage (en de ervaringen van de studenten daarin) naar het programma, zodat studenten leren om ervaringen uit de praktijk en 'academische' problemen en inzichten met elkaar te verbinden.

Kennis wordt vooral overgebracht via hoorcolleges. Door de kleine klassen wordt een sfeer van actieve dialoog gecreëerd, versterkt door het frequente gebruik van studentenpresentaties en klassikale discussiemomenten. De commissie waardeert dat de opleiding er aldus in slaagt om, tegen de achtergrond van de veelal besloten en onderling verschillende milieus waaruit veel studenten komen, te leren omgaan met diversiteit. Het gebruikte leermateriaal is van goede kwaliteit.

De commissie stelde vast dat de bachelor de studenten op een abstract niveau leert denken. Studenten zelf ervaren dat de christelijke identiteit van de ETF gecombineerd wordt met een heel open blik. Er wordt veel aandacht besteed aan het aanleren van onderzoeksmethoden, wat studenten onder meer kunnen toepassen in de bachelorproef die ze in het derde jaar schrijven.

De afstudeerrichting Bijbel & Theologie kan ook in deeltijd gevolgd worden, via de ETF Open University. In dit goed georganiseerde systeem wordt e-learning gecombineerd met contactonderwijs.

Studenten kunnen in het tweede en derde bachelorjaar, via het Erasmusprogramma, een deel van de opleiding in het buitenland volgen.

De ETF is gevestigd in Heverlee, een deelgemeente van Leuven. De locatie is per fiets, auto en bus goed bereikbaar. De bibliotheek bevat meer dan 85.000 boeken. Op de campus bevinden zich tevens meer dan 70 studenten- en gastenkamers.

In het eerste jaar krijgen studenten een mentor toegewezen, een lid van het onderwijzend personeel die hem of haar van studie-advies voorziet. Studenten met psychosociale problemen kunnen terecht bij het studentenpastoraat. De visitatiecommissie heeft ervaren dat de studenten zich goed in hun vel voelen op de ETF-campus. Er zijn weinig 'afvallers' in het eerste bachelorjaar.

De commissie is van oordeel dat de student/staf ratio voldoende is. Een aandachtspunt is de ondervertegenwoordiging van vrouwen in de staf; hier is de ETF zich zeer bewust van. Op twee aspecten springt het ETF-personeel in het oog: het merendeel van de lesgevers is betrokken bij het beroepenveld (onderwijs, jeugdwerk, sociaal/diaconaal werk, predikantschap) en hun samenstelling is uitgesproken internationaal. Het feit dat het onderwijzend personeel uit zoveel verschillende achtergronden komt, wordt door de

Pagina 3 van 9 studenten als zeer verrijkend ervaren. Onderzoek door de docenten is ook herkenbaar in de lessen. De voorbije jaren is trouwens sterk geïnvesteerd in de onderzoeksoutput van het personeel. De commissie ondersteunt die inhaalbeweging, maar vraagt zich wel af of het relatief grote aantal deeltijdse aanstellingen de ontwikkeling van de onderzoekscultuur niet in de weg staat. De commissie waardeert in deze context dat de opleiding voldoende 'vers bloed' van buitenaf verzekert, in plaats van alleen in te zetten op doorstroom van het eigen assisterend personeel. Globaal wordt er behoorlijk gedoceed. De onderwijskundige professionalisering van het personeel mag zeker verdere impulsen krijgen. Overigens waardeert de commissie wel de korpsgeest en het engagement van het personeel.

De commissie heeft vastgesteld dat de bacheloropleiding goed studeerbaar is. De drop-out cijfers zijn relatief laag. Het grootste deel van de studenten loopt maar een beperkte studieachterstand op.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerde eindniveau als goed.

Studenten worden geëvalueerd via mondelinge en schriftelijke examens, maar schrijven ook werkstukken en geven presentaties. De examens toetsen het zelfstandig denken van de student. In sommige schriftelijke examens moeten de studenten bijvoorbeeld korte essays schrijven.

De stage wordt geëvalueerd aan de hand van een logboek, een eindverslag van ca. 40–50 pagina's en evaluatiegesprekken.

In het derde bachelorjaar schrijven studenten een bachelorproef van 8.000 à 10.000 woorden. De door de commissie gelezen bachelorproeven tonen aan dat de studenten de technische aspecten van het schrijven reeds vroeg onder de knie hebben. Zich baserende op haar gesprekken met de studenten, de kwaliteit van de toetsing en het leermateriaal, alsook de knappe resultaten voor de bachelorproef, acht de commissie het niveau van de afgestudeerde bachelors alvast als goed.

De bacheloropleiding bereidt in eerste instantie voor op een aansluitende master. Nagenoeg geen afgestudeerde bachelors betreden onmiddellijk de arbeidsmarkt.

Generieke kwaliteitswaarborg 4 – Opzet en organisatie

De commissie beoordeelt de opzet en organisatie als goed.

Het kwaliteitsbeleid van de ETF verloopt langs verschillende geledingen. Een onderwijscommissie, bestaande uit de rector, de decaan en de vakgroepvoorzitters, ontwikkelt de curricula van de opleidingsprogramma's en evalueert de onderwijsactiviteiten van het academisch personeel. De studentenraad adviseert de directie op verzoek en op eigen initiatief. Minimaal twee keer per semester is er overleg tussen afgevaardigden van de studentenraad, de onderwijscommissie en de directie. Ook op andere manieren (bijeenkomsten, enquêtes) worden studenten, docenten, alumni en werkgevers structureel betrokken bij de kwaliteitszorg.

Op de vraag of het kwaliteitsbeleid voldoende resultaten bereikt, kan de commissie volmondig affirmatief antwoorden. In vergelijking met de vorige visitatie (in 2005) is er een grote sprong voorwaarts gemaakt. Er zijn een reeks concrete verbetermaatregelen uit voort

Pagina 4 van 9 gekomen. In het academiejaar 2009–2010 heeft de ETF een herzien curriculum van de bachelor- en masteropleiding ingevoerd. Ook voor 2014–2015 staan belangrijke wijzigingen in het curriculum op til. De commissie waardeert dat de ETF de visitatie als een leerproces beschouwt, vanuit de filosofie dat ze hier veel bij te winnen heeft.

Eindoordeel commissie

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor of Arts in de godgeleerdheid en de godsdienstwetenschappen (academisch gerichte bachelor) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als goed.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

betreffende de accreditatie van de Bachelor of Arts in de godgeleerdheid en de godsdienstwetenschappen (academisch gerichte bachelor) van de Evangelische Theologische Faculteit te Leuven .

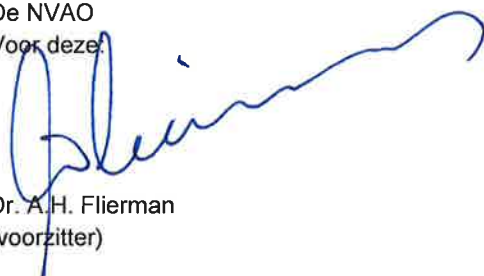
De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Bachelor of Arts in de godgeleerdheid en de godsdienstwetenschappen (academisch gerichte bachelor) georganiseerd door de Evangelische Theologische Faculteit. De opleiding wordt aangeboden te Leuven met volgende afstudeerrichtingen: Bijbel en Theologie, Kerk en Pastoraat en Godsdienst en Onderwijs. De kwaliteit van de opleiding is goed.

De accreditatie geldt vanaf 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2023.

Den Haag, 9 april 2015

De NVAO
Voor deze:

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

¹ Het ontwerp van accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij e-mail van 26 maart 2015 heeft de instelling van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot tekstuele aanpassingen.

Pagina 6 van 9 **Bijlage 1: Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Goed
2. Onderwijsproces	Goed
3. Gerealiseerd eindniveau	Goed
4. Opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg.	Goed
Eindoordeel	Goed

Naam instelling	Evangelische Theologische Faculteit
Adres instelling	St. Jansbergsesteenweg 95-97 3001 Leuven België
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	niet van toepassing
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor of Arts in de godgeleerdheid en de godsdienstwetenschappen
Niveau en oriëntatie	academisch gerichte bachelor
Bijkomende titel	Bachelor of Arts
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– Bijbel en Theologie, Kerk en Pastoraat en Godsdienst en Onderwijs – Geen
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Leuven
Studieomvang (in studiepunten)	180
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2015
Academiejaar(en) waarin opleiding wordt aangeboden ²	2015-2016; 2016-2017; 2017-2018; 2018-2019; 2019-2020; 2020- 2021; 2021-2022; 2022-2023 (dus de gehele accreditatieperiode)
(Delen van) studiegebied(en)	Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht
ISCED benaming van het studiegebied	22 Humanities

² Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

In onderstaande leerresultaten moet 'theologie' als verstaan worden als 'christelijke theologie'.

1. Kennis van en inzicht hebben in de theologie in haar onderscheiden subdisciplines (bijbelwetenschap, geschiedenis van kerk en theologie, systematische theologie, theologische ethiek, praktische en pastoraaltheologie).
2. Kennis van en inzicht hebben in de basisbegrippen en - methodes van de theologie in haar onderscheiden methodologische invalshoeken (de systematisch-hermeneutische invalshoek; de historisch-hermeneutische invalshoek en de praktisch-hermeneutische invalshoek).
3. Kennis van en inzicht hebben in de wereldreligies en in de basisbegrippen - en methodes van de godsdienstwetenschappen.
4. Een basiskennis bezitten van inzichten en - methodes van relevante wetenschappen voor de theologie en de religiestudies.
5. Kennis van en inzicht hebben in de complexiteit van de multiculturele en multireligieuze samenleving. Inzicht en vaardigheden bezitten met betrekking tot de interreligieuze en interlevensbeschouwelijke dialoog.
6. De voortdurende wisselwerking tussen Bijbel, traditie, theologie, geloof, kerk, cultuur en maatschappij inzien en het belang ervan kunnen verwoorden.
7. Op begeleid-zelfstandige wijze relevante onderwerpen, thema's, problemen, vragen en uitspraken analyseren, in een ruimer verband van kerk en samenleving kunnen plaatsen, kritisch beoordelen, erover communiceren en reflecteren met betrekking tot zichzelf.
8. Primaire en secundaire literatuur bij voorkeur in originele talen lezen en (onder begeleiding) kunnen verwerken.
9. Op begeleid - zelfstandige wijze een onderzoeksvraag kunnen formuleren, kritisch onderzoek verrichten en dat weer geven in een tekst van beperkte omvang.
10. Een wetenschappelijk verantwoorde onderzoekshouding bezitten.
11. Zelfstandig en in groep kunnen werken. Een verantwoordelijke rol kunnen opnemen ten aanzien van anderen en de te bekomen resultaten.

Voorzitter:

- Prof. dr. em. Henk Witte, bijzonder hoogleraar op de Xaverius-leerstoel bij de Tilburg School of Catholic Theology;

Leden:

- Prof. dr. Jan van der Watt, hoogleraar Exegese van het Nieuwe Testament en Bronteksten van het Christendom aan de Radboud Universiteit Nijmegen;
- Prof. dr. Caroline Vander Stichele, universitair docent Religiestudies aan de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. em. Monique Foket, emeritus hoogleraar pastoraaltheologie en godsdienstdidactiek aan de Université catholique de Louvain (onderwijsdeskundige);
- Charlotte de Wilde, bachelorstudent Godgeleerdheid en godsdienstwetenschappen aan de Katholieke Universiteit Leuven (student-lid).

De commissie werd ondersteund door Peter Daerden, secretaris.